

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 3. Quænam culpa requiritur ad contrahendam Censuram?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

imperativi modi, nec dirigantur ad iudicem, nec ejus actionem exigant, ut subjaceat excommunicationi, incidat in excommunicatione; maneat suspensus, interdictus; habeatur pro excommunicato; sit excommunicatus, suspensus, &c.

Censura est ferendæ sententiæ, si feratur per verba, quæ iudicis actionem exigant, vel significant, ut excommunicetur, suspendatur, ab Ecclesiæ ingressu arceatur, decernimus excommunicandum, suspendendum, &c. Item si verba sint futuri temporis, v. g. excommunicabitur, suspendetur; vel minatoria, ut sub pœna excommunicationis, suspensionis, sub interminatione anathematis, &c. nisi ex adjunctis aliud colligatur, vel ex aliquibus verbis additis, ut si dicatur, sub pœna excommunicationis statim incurrendæ, vel cui statim, confestim, omnino subjaceat. In dubio an censura sit latæ, vel ferendæ sententiæ, censenda est ferendæ. quia in pœnis benignior est interpretatio faciendâ, Reg. Jur. 49. in 6.

Q. 3. Quanam culpa requiritur ad contrahendam Censuram?

Resp. Ex communi non contrahitur saltem Censura totalis, nisi ob culpam mortalem, externam, contumaciter admissam contra præceptum Ecclesiasticum. Itaque ad hoc requiritur.

I. Culpa mortalis, ex c. nemo. c. nullus. II. Q. 3. quia Censura est gravis pœna, cum privet magnis bonis spiritualibus. Pœna autem debet

bet esse commensurata culpæ; aliàs esset injusta, ex c. 5. de pœnis, in 6. ubi jubetur, ut Judex pœnam metiatur ex culpa. At peccatum veniale est culpa levis in suo ordine, seu in ordine ac linea peccati.

Dixi, *totalis*. Nam secundùm multos Censura partialis, ut suspensio ab aliquo actu officii ad breve tempus, item excommunicatio minor, non necessariò gravem culpam supponit.

2. Ut sit externa, & quidem mortalis secundùm opus externum: quia nulla Censura fertur propter solam internam pravam operantis voluntatem; nam hoc non requiritur ad rectum regimen Ecclesiæ saltem ordinarium, & Ecclesia non fert Censuram nisi de iis, de quibus judicare potest: Ecclesia autem non judicat de merè internis in foro externo c. 33. de Simon.

Item actus peccati debet esse completus ac perfectus in sua specie morali, & habere eam malitiam, quæ sub Censura prohibetur. Quia lex humana non obligat nec operatur ultra intentionem superioris verbis expressam, cum non aliter proponatur subditis; & in odiosis stricta debet esse interpretatio. Ob eandem rationem requiritur effectus completus, quem legislator intendit sub Censura prohibere, nisi aliud in lege exprimat. Hinc qui animo occidendi, alterum graviter vulneravit, non incurrit excommunicationem contra homicidas latam, nisi mors sequatur: quia Superi-

Or

ortunc non vult punire peccatum, nisi positâ tali conditione effectûs secuti. Unde quis à peccato præterito, v. g. vulneratione, justificatus per Contritionem vel Sacramentum Pœnitentiæ, potest contrahere excommunicationem in statu gratiæ; nam licet justificatus sit, dignus est pœnâ ob culpam sub Censura prohibitam debitâ.

Dixi, nisi aliud &c. nam c. 1. de homicid. in 6. Mandans aliquem occidit per assassinos excommunicatur, quamvis mors non sequatur. Item in Censura lata contra facientes, non comprehenduntur consulens, mandans, approbans, &c. nisi exprimantur: quia lex pœnalis, utpote odiosa, non extenditur ultra proprietatem verborum.

3. Ut sit contra præceptum Ecclesiasticum, & cum aliqua contumacia: nam Censura est pœna Ecclesiastica constituta in eos, qui sunt contumaces contra Superiorem Ecclesiasticum, ut coerceantur & corrigant. Ad hanc autem contumaciam sufficit contemptus virtualis & interpretativus auctoritatis Ecclesiæ sub pœna præcipientis; qualem habere censetur, qui sciens præceptum Ecclesiæ annexam habens Censuram, tamen illud violat, juxta illud Matth. 18. *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus.*

Hinc ex communi sent. ob peccatum merè præteritum non potest ferri Censura, nisi aliquo modo pendeat in futurum, vel quia reus in eo perseverat, vel ut cogatur scandalum tollere

tollere, vel injuriam refarcire per debitam satisfactionem. Alioqui Censura non esset medicina, sed mera vindicta.

Porro licet culpa aliena sufficiat ad Suspensionem & Interdictum, requiritur tamen propria ad Excommunicationem subeundam, ex c. 5. de sent. excom. in 6. cum excommunicatio sit gravissima pœna.

Q 4. Quenam excusant à Censura gravi?

Resp. Excusat 1. Id omne, quod excusat sive à peccato mortali, ut defectus advertentiæ sufficientis, levitas materiæ; sive ab observatione præcepti Ecclesiastici, ut impotentia moralis, cum scilicet non potest servari sine gravi damno, quo cum ordinariè præcepta Ecclesiæ non obligant: quia Censura non fertur nisi ob transgressionem culpabilem præcepti Ecclesiastici, contumaciter admissam. Excipe, nisi metus gravis directè incuteretur in contemptum Religionis aut Ecclesiasticæ potestatis: nam tunc etiam cum periculo mortis tenetur quis servare talem legem. Ita communis.

2. Ignorantia invincibilis etiam solius legis Ecclesiasticæ, sive ea sit facti, sive Juris excusat: quia hæc excusat à culpabili transgressionem legis Ecclesiasticæ, & impedit contumaciam ac voluntarium circa id quod ignoratur. At non excusat ignorantia vincibilis etiam, non affectata, si sit crassa vel supina, hoc est, orta ex eo quòd quis nullam adhibuerit diligentiam ad sciendum id quod scire poterat & debe-